

† Anton Merčnik,

župnik od sv. Ilja v Slov. goricah.

Ko bi se, predragi bralec, po minoli nevihti podal na polje in bi naenkrat stal pred groznim orjaškim hrastom, katerega je burja izkoreninila in ob tla vrgla, ali ne bi ves začuden rekel: „Škoda tega lepega dreva, tako močno, pa vendar je moralo neusmiljeno pasti!“ Kaj pa še porečeš, ako stojiš naenkrat pri mrtvaškem odru orjaškega trupla, v najkrepkejši, najboljše dobi življenja. Ali se ti ne zdi, da ti mrtvo truplo pravi: „Nobena moč se ne more smrti obraniti?“ Ja ravno to, da ga je smrt v dobi, ko še je le do sredine cilja prišel, zasačila, to nas pretrese in nas spominja na nestanovitnost in minljivost vsega pozemeljskega ter „kraja, ki ga naj iščemo“.

Taki žalostni prizor so doživeli župljani sv. Ilja v slov. gor. v pretečenem letu dne 18. junija. Nemila smrt jim je pobrala blagega župnika Antona Merčnika v najboljši dobi nepričakovano. Preden pa o tej strašnej dogodbi kaj več slišiš in bereš, hočem te v kratkem seznaniti z življenjem prerano umrlega gospoda.

Anton Merčnik so bili rojeni leta 1842, dne 12. junija od pridnih in poštenih kmečkih starišev župnije sv. Benedikta v slov. goricah. Še komaj 7 let star, že zgubi mali Tonček dobrega očeta, s tem bolj pa se je poslej oklenil dobre matere, jih ljubil in rad ubogal ter jim veliko veselje delal s svojo marljivostjo v domači šoli.

Ko so skrbna mati videli lepe zmožnosti ljubelega Tončka, so ga, da si ravno uboga vdova, peljali leta 1854 v jesen v Maribor v 4. razred, kjer je dobri fantič dobro napredoval. Dovršivši z dobrim uspehom 4. razred, odloči se Tonek za študiranje in sicer za latinske šole. V latinskih šolah je pridni Tonček lepo napredoval in dovršivši leta 1863 latinske šole, odloči se za duhovski stan; to so tudi dobra slovenska mati srčno želeli.

V bogoslovju je bil dobri Tone ves srečen in je s svojim blagim, krotkim in ljubeznjivim obnašanjem tudi druge svoje sošolce razveseljeval. Ker je bil Tone ugleden bogoslovec in priljubljen pri svojih tovariših in učiteljih, bil je v tretjem letu 1866 dne 29. julija v duhovnika posvečen. Po dokončanih šolah je preč. g. Tonek najpopred pastiroval pri sv. Juriju na Ščavnici od dne 1. septembra 1867 do 4. dne julija 1868. Od tod so bili rajni prestavljeni v Ljutomer, kjer so skoraj 7 let blagonosno delovali; od dne 4. julija 1868 do dne 1. marcija 1875. Tukaj so, kakor so sami radi pripovedovali, najveselejše čase svojega življenja preživeli poleg blagega župnika, slavno znanega rodoljuba dr. Antona Klemenčiča in dobrih duhovnih tovarišev. Tukaj so z vsemi dušnimi in telesnimi

močmi neumorno delali na cerkvenem in narodnem polju, oni so bili tako rekoč duša celega duševnega življenja v Ljutomeru.

Posebno neutrudni so bili na pridiznici in v spovednici, in veliko duš so oni v Ljutomeru za srečno večnost pridobili. Tako milo so neki znali govoriti na srce spovedenca, posebno na smrtnej postelji, in pisatelj teh vrstic je potem sam slišal, kako so neki njegovo rajno mater na smrtnej postelji tolažili, da so njegova mati le po nebesih in materi Mariji hrepeneli, katere lepoto in ljubeznjivost so rajni tako živahno opisovali. Bili so v obče priljubljeni in splošnja je bila žalost, ko so se poslovili od svojih tako priljubljenih ovčic, in ni še bilo v Ljutomeru dušnega pastirja, katerega bi župljani v tako blagem spominu ohranili, kakor rajnega Merčnika. —

Iz Ljutomera so bili dne 1. marcija prestavljeni v Ruše, tam pa so le tri četrt leta pastirovali od dne 1. marcija do dne 1. dec. 1875. in od tod so prišli za kaplana k sv. Ilju v slov. goricah, kjer so bili do 7. julija kot kaplan in po smrti č. g. župnika Karola Velebila so bili provizor do 16. februarja 1879. Ta dan so bili slavno v župnijski cerkvi sv. Ilja za župnika inštalirani, kjer so kot župnik do svoje prerane smrti neumorno delovali. Tudi tukaj so si s svojo ljubeznjivostjo pridobili srca vseh, zato pa je tudi bilo splošnje veselje, ko so št. Iljčani slišali, da dobijo blagega gospoda provizorja za župnika.

Ali žali Bog le kratko je bilo veselje, le kratka so bila leta, katera so bila odmenjena njihovemu delovanju kot župniku. Še le deveto leto njihovega delovanja kot župnik je začelo teči, ko jih v mesecu maju neka vratna bolezen napade, katera jih je pri vsakdanji majnikovi pobožnosti zelo mučila; z velikim trdom in premagovanjem so končali majnikovo pobožnost, ter vzeli za leto 1887 od Marije majnikovo slovo; pa tako ginljivo so vzeli od Marije slovo, kakor da bi znali, da na tem svetem mestu, na tem svetu ne bodo nikoli več od Marije jemali slov. (Konec prih.)

Dopisi.

Od sv. Vida blizo Ptuja. (Ponovljenje podružne cerkve.) Ob izlivu Dravinje v Dravo unkraj farne vasi sv. Vida se povzdičuje sloveči haložki vinski hrib, po imenu Dravinjski vrh, na katerem je prijazen izgled na veliko ptujsko polje in v slov. gorice. Ob vzhodu tega hriba stoji stara cerkev sv. Janeza krstnika, katera se že v začetku 15. stoletja imenuje. Kakor grad „Tram“, kateri je svoje dni stal na Dravinjskem vrhu na tako imenovanem „Gradišu“, postavili so tudi to cerkev mogočni gospodje Ptujski. Takrat je te kraje obsegala

tedaj pa je boljše, če se vzame seme iz prejšnjega leta. V tem pa ne smemo pozabiti, da je tako seme — iz prejšnjega leta — izgubilo več manj svoje kaljive moči in mora se torej gošče sejati. Ni krivo, če človek pusti nekaj tacega semena vskaltiti. Po tem, kakor to vzhaja iz prsti, mogoče je razsoditi, koliko da ga je treba gošče sejati.

Da se vzame le zrelo seme za setev, to se razume samo po sebi. Sicer ne rečemo, da bi blizu dozorelo seme ne kalilo, toda gotovo je to, da je slabše in da ne daje upanja na dobro, bogato žetev. Dotlej pa tudi ni, da človek čaka, naj se žetev prezori, kajti tačas izpade veliko zrnje in še najboljše je tisto, ki izpade. Vrhu tega pa še kali tako zrnje slabše ali vsaj ne vse ob enakem času. To bi bila pa tedaj tudi izguba.

Ako torej hočeš, naj ti vzhaja setev enako in v enakem času, skrbi, kolikor je v tvojih močeh, za to, da spraviš žetev v lepem času v hram in pa da shraniš zrnje lepo, tako, kakor zasluži. Eno kakor drugo, če se zanemari, bode zrnju in torej tvoji mošnji na škodo. Zrnje nima več lepe barve in kar tudi ni brez vsega, prijetne vonjave. Zrnje, ki diši po plesnivci, ni za setvo.

Izbira, dobra izbira pri semenu je pač v resnici veliko vredna, ali ona sama še ne stori vsega; v tem je treba še, da je seme čisto. Za to je bila svoje dni najboljja — vejača, sedaj pa se pri mlatvi veja zrnje že bolj po redko in vsled tega je čisto zrnje le redko kje, izlasi tam, kjer se dela le bolj na veliko, da služi mlatič več „meruha“, gospodarju pa pride več zrnja v „košti“.

(Konec prih.)

Zajčji zob.

Odkar je večja skrb pri naših gospodarjih za sadno drevje, sliši se tudi več o škodi, ki jim jo dela zajčja para na mladih drevesih. Kedar je zima huda in dolga, tačas skorej nobena ograja več ne pomaga. Sila lomi kola — tudi pri zajci.

Tudi letos se sliši, da je več škode na drevesih. Mi zato opomenimo naše sadjerejce, naj gledajo v pravem času na drevesca, ki so vsled zajčjih zobov trpela škodo. V časih se je drevesce mogoče rešiti, naj storé torej v tem, kar je prav in mogoče, da se še tako drevesce obdrži. Več let truda in upa bili bi imeli sicer zastonj, kar so ga imeli za drevesce.

Sejmovi. Dne 10. marcija v Celji, pri sv. Juriji pri Taboru, pri sv. Jakobu, v Kapeli, v Kostivnici, pri sv. Filipu pri Kozjem, v Strassu na Spodnji Polskavi in v Slov. Gradci. Dne 12. marcija pri sv. Juriji na juž. žel., pri sv. Lovrenci na Dravskem polji, v Mariboru in v Selnici na Dravi. Dne 14. marcija v Imenem

pri Podčetrtku. Dne 15. marcija na Bregu v Ptui in v Zdolah.

Dopisi.

Iz Brežic. (Naše nadloge.) Ni še dolgo sem, kar se je bralo o volitvi načelnika okrajnega zastopa v Brežicah in o našem Jaketu! Zdaj Vam pa hočem naznaniti volitev g. župana za mesto Brežice. Kakor se je bralo v „Slov. Gosp.“ bil je voljen za župana gosp. J. Gross; samo ob sebi se lahko razume, da je imenovani Nemec od pete do glave, saj ga drugače gotovo ne bi bili volili. Pa kakor se sliši, odstopi ta gospod v kratkem, iz kaknega uzroka to še ni znano. Najboljši župan bi bil pač Jaka, ker je tast umrlega, ali pa kak Lah, potem bi znalo mesto še laške napise dobiti, da ne bi samo nemških imelo. To je pač čudno, da je to mesto, v sredi med slovenskim ljudstvom, na meji Kranjske in Hrvaške dežele čisto (?) nemško, še celo tujci, ki pridejo v te kraje, čudijo se temu, češ, kako je to: okolica še slovenska, mesto pa tako nemško, da bodo morali sčasoma celo hlapci Nemci postati! Še več, celo mestni pastir bode moral Nemec biti, kako bode sicer vedel, kaj je prepovedano? Žalostna pa resnična je ta prikazen. V celem mestu lahko na prste prešteješ, dragi bralec, slovenske napise! Pa kako bi bilo tudi drugačo mogoče? Vsi kupci in krčmarji so Nemci, še celo neki mesar, ki zna za silo meso po nemški imenovati, je že ud nemškega šulvereina. Tudi še nekateri učitelji tega kraja že stegujejo roke po judeževih groših. Bati se je toraj, da bodo celo šole postale šulvereinske. Kaj mislite, kam bo še to prišlo in kdo je temu največ kriv? Gotovo tako imenovani „špisburgarji“. To pa so taki ljudje, ki jih je sram biti s kmetom, od čegar žuljev živé, gospoda pa dohajati ne morejo. Kako si je pomagati? Vsak, kdor ima pri sodnji ali pa pri glavarstvu kaj opraviti, naj zahteva vse slovensko, kajti potem bodo uradniki radi se slovenski učili, in če so enkrat uradniki slovenski, potem bodo tudi mestjani čisto drugačnji postali. Ker pa ljudstvo še ni dosti zavedno, tako bi ga morali župani spodbujati. Kako bodo pa to storili, ker so sami nemčurji in le nemško uradujejo, kajti le dve ali tri občine so v tem kraji, katere slovenske uloge delajo. Če se podaš, dragi bralec v Kapele, na hrvaški meji, najdeš tam nemškega (!) župana, akoravno je kmečki sin in ga je slovenska mati vzgojila na slovenskih tleh. Ker se je pa v nemških Brežicah učil trake prodajati, zato je sedaj čisto trd Nemec in kako je prišel ta mož do župana? Mi tega sicer ne znamo, toda najbrž tako, kakor je že navada pri takih volitvah. Če se podaš dalje ob Sotli, prideš na lepo Bizeljsko, kako je pa tam? Ob času volitve se